

കാരുണ്യത്തിന്റെ തണൽ

ജല്ലാസ് ശ്രീധർ

ഒരു കർക്കടകത്തിൽ നിലാവെട്ടത്തിൽ അമ്മയുടെ കഴിമാടവും നോക്കി ജനലുകളിൽ പിടിച്ചുവന്ന് പുഞ്ചിരിയേങ്ങി കരഞ്ഞു. ഉച്ചയ്ക്കാണ് അമ്മയെ മണ്ണിനടിയിൽ മറവു ചെയ്തത്. വൈകുന്നേരം പെട്ടെന്ന് പെട്ടെന്ന് മണ്ണിനടിയിലേക്ക് ഉൾനീറാൻ അമ്മയെ ശ്വാസം മുട്ടിച്ചോ എന്ന തോന്നലിൽ അവന്റെ ഉള്ളിലുണ്ടായിരുന്ന അനാഥരായ അനേകം അമ്മമാരെ സംരക്ഷിക്കുന്ന പത്തനംപുഴ ഗാന്ധിദേവന്റെ സ്ഥാപകനും ചെയർമാനുമായ പുനലൂർ സോമരാജൻ എട്ടാംക്ലാസിൽ പഠിക്കുമ്പോൾ മരണപ്പെട്ട അമ്മ ശാരദയെ കുറിച്ച് ഓർമ്മിക്കുകയാണ്.

കുടുംബത്തിലെ രണ്ടാം തലമുറയിലെ ആദ്യത്തെ ആൺകുട്ടിയാണ് സോമരാജൻ. അമ്മ രണ്ടാമതും പ്രസവിച്ചപ്പോൾ അമ്മാവന്മാർ സോമരാജനെ താവട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോയി. അന്നത്തെ കാലത്ത് അതൊരു നാട്ടുനടപ്പാണ്. അപ്പപ്പനും അമ്മാവന്മാരും ലാളിച്ചാണ് വളർത്തിയതെങ്കിലും അമ്മയുടെ അസാന്നിദ്ധ്യം സോമരാജനെ അസ്വസ്ഥനാക്കി. ആ പ്രാവശ്യം പേറ്റനാവറിഞ്ഞ അമ്മ അർബുദത്തിന്റെ നിറുലറിയാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ സോമരാജൻ അമ്മയുടെ അടുത്തെത്തി. ആ സമയം അമ്മയ്ക്ക് മുത്തമകനെ മനസ്സറിഞ്ഞ് സ്നേഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. രണ്ടു വർഷത്തെ ചികിത്സയ്ക്ക് ശേഷം കരഞ്ഞു കരിഞ്ഞുണങ്ങിയ കവിളിലെ കണ്ണിനുപുറം പാടങ്ങൾക്ക് അവസാനമിട്ടുകൊണ്ട് അമ്മ മരിച്ചു.

ഇന്നും അമ്മയുടെ ഓർമ്മകൾ ഒരു നിറുലാണ്. സർക്കാർ ജീവനക്കാർനായിരുന്ന അച്ഛനെ അമ്മയുടെ മരണം തളർത്തി. പൊതുപ്രവർത്തനത്തിൽ അച്ഛൻ കൂടുതൽ സജീവമായി. ഒരു തരത്തിൽ ഒറ്റപ്പെടലിൽ നിന്നുള്ള ഒളിച്ചോട്ടമായിരുന്നു ഈ പൊതുപ്രവർത്തനം. അത്രയേറെയും അച്ഛൻ അമ്മയെ സ്നേഹിച്ചിരുന്നു. ഇളയ സഹോദരങ്ങളുടെ അമ്മയായി സോമരാജൻ മാറി. പാഠങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചും പാട്ടുപാടിയും കഥകൾ പറഞ്ഞും ഉറപ്പിച്ചുകൊടുത്തും അനേകരുടെ അമ്മയും അമ്മാവനുമായിരുന്ന സോമരാജൻ പകർന്നാട്ടം നടത്തി. പ്രാഥമിക മുതലേ ട്യൂട്ടോറിയലുകളിൽ പഠിപ്പിക്കാൻ പോയിട്ടുണ്ട്. പഠിപ്പിച്ചു കിട്ടുന്ന വരുമാനം മുഴുവൻ സഹോദരങ്ങളുടെ സന്തോഷത്തിനായി മാറ്റിവെച്ചു.

വിട്ടിലും നാട്ടിലും സോമരാജൻ നേതൃത്വം ഏറ്റെടുക്കാൻ തുടങ്ങിയതിനു പിന്നിൽ ഒരു കഥയുണ്ട്. സോമരാജന്റെ പിതാവ് ചെല്ലപ്പൻ അടികേത കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ പ്രാദേശിക കേന്ദ്രമായിരുന്നു. കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പാർട്ടിയുടെ വാർഷിക സമ്മേളന റാലിയിൽ അറിവാൾ പിടിച്ചു നിൽക്കുന്ന കർഷകന്റെ വേഷം ചെയ്യാനായി കട്ടിയായ സോമരാജനെയാണ് ചെല്ലപ്പൻ കൊണ്ടുപോയത്. അലങ്കരിച്ച കാളവണ്ടിയിൽ സോമരാജൻ അടികേതയോടൊത്ത് അറിവാളും പിടിച്ചു നിന്നു. തൊട്ടുപുറകിലായി കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് കരുത്തുമാരായ ഇ.എം.എസ്. അച്യുതമനോനാഥൻ, കണ്ണിരാജയും ജാഥ നയിച്ചു വന്നു. നേതാക്കന്മാരുടെ മുന്നേ നടന്നവനാണ് 'ഞാൻ' എന്ന ജാഥമാണ് സോമരാജനിലെ നേതൃത്വവാസനയെ വളർത്തിയത്. അവിടെ നിന്നാണ് നേതൃത്വങ്ങൾ സ്വയം ഏറ്റെടുക്കാൻ തുടങ്ങിയത്. നാട്ടിൽ ആകാശവാണിയിലെ ബാലലോകത്തിന്റെ റേഡിയോക്ലബ്ബ് മുഴുവർണ്ണ സമിതി ഇവയൊക്കെ തുടങ്ങിയത് സോമരാജനാണ്. പിന്നീട് ആകാശവാണി റേഡിയോക്ലബ്ബിന്റെ സംസ്ഥാന സെക്രട്ടറിയായും ഹോട്ടൽ വ്യവസായികളുടെ സംസ്ഥാന സെക്രട്ടറിയായും പുരോഗമന കലാസാഹിത്യ സംഘത്തിന്റെ തുടക്കം സെക്രട്ടറിയായും സോമരാജൻ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുണ്ട്. ധാരാളം റേഡിയോ നാടകങ്ങളും ബാലസാഹിത്യ കൃതികളും എഴുതി. കൊളംബോ സർവ്വകലാശാലയിൽ നിന്ന് ജീവകാരുണ്യത്തിൽ പി.എച്ച്.ഡിയും നേടി.

അച്ഛൻ പലപ്പോഴും തെരുവിലെ യാചകരെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുവന്നു താടിയിലും മുടിയിലും നല്ല ഭക്ഷണവും കൊടുത്തു പറഞ്ഞുകൊടുത്തു. അച്ഛന്റെ ഈ ശീലവും അമ്മയില്ലാത്ത വേദനയും സോമരാജന്റെ മനസ്സിൽ വളർന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇടതുപക്ഷ സഹായം കനായിരുന്നപ്പോഴും ഗാന്ധിജിയും ഗാന്ധിജിയുടെ ആശയങ്ങളും ആദർശങ്ങളും സോമരാജന്റെ ഇഷ്ടങ്ങളായിരുന്നു. ഒരു യാത്രയിൽ 85 വയസ്സുള്ള പാറക്കുട്ടി അമ്മയെ കണ്ടതാണ് ഗാന്ധിദേവന്റെ തുടക്കത്തിന് കാരണം. തകർന്നു വീഴാനായ കിടലിലാണ് പാറക്കുട്ടിയമ്മയുടെ താമസം. കഴിഞ്ഞുതന്നെ ആർദ്രങ്ങളായ ആ കണ്ണുകളിൽ ഒരു രാജൻ സ്വന്തം അമ്മയുടെ പ്രതിരൂപമാണ് കണ്ടത്. ഉന്തിനിൽക്കുന്ന തോളുകളുമായി വിശനകൂന്തിയിരിക്കുന്ന പാറക്കുട്ടിയമ്മയോട് "എന്നോടൊപ്പം വരുന്നോ?" എന്ന ചോദ്യം "വരണം" എന്ന മറുപടിയാണ് കിട്ടിയത്. പാറക്കുട്ടി അമ്മയെ വീട്ടിൽ കൊണ്ടുവന്ന് 'അമ്മയായി' താമസിപ്പിച്ചു.

മറ്റൊരാളെങ്കിലും അന്തോവാസിയായി കിട്ടിയപ്പോൾ ചെറിയൊരു വിദ്വാകയ്ക്കെടുത്തു. രണ്ടുപേരെയും അങ്ങോട്ട് മാറ്റി താമസിപ്പിച്ചു. ഇവിടെ നിന്നാണ് ഗാന്ധിദേവൻ തുടങ്ങുന്നത്. ഇന്ന് കേരളത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ അഗതി മന്ദിരമാണ് ഗാന്ധിദേവൻ. അഗതി മന്ദിരം എന്ന് പറയുന്നതാണ് ശരി. അഗതികളെ അതിഥികളെപ്പോലെയാണ് അവരുടെ ജീവിതാവസാനം വരെ പരിചരിക്കുന്നതും സംരക്ഷിക്കുന്നതും സ്നേഹിക്കുന്നതും ഗാന്ധിദേവനിൽ എന്നും ഉത്സാഹത്തോടെയാണ്. എല്ലാ ദിവസവും ഉച്ചയ്ക്ക് സർവ്വതരം പ്രാർത്ഥന കഴിഞ്ഞാൽ പായസത്തോടെയുള്ള സദ്യയുണ്ടാകും. പ്രഭാതത്തിൽ ചുക്കും കരുമുളകുമിട്ട് കരുപ്പട്ടി കാപ്പി മുതൽ അത്താഴ ഭക്ഷണം വരെ അഞ്ചുനേരം ആയിരത്തി അഞ്ഞൂറോളം അന്തോവാസികൾക്ക് അന്നം കൊടുക്കുന്നതിൽ പരം പുണ്യം വേറെ എന്താണുള്ളത്?

യന്ത്രസാമഗ്രികളാൽ ആധുനികവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട അടുക്കള സൗകര്യവും പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണുവോൾ സോമരാജൻ ഒരിക്കലും മരക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരു രാത്രിയുണ്ട്. ഗാന്ധിദേവന്റെ തുടക്കത്തിൽ ദൈവം ദാനം ചെയ്തുകൊടുത്ത പെന്താ കയറാത്ത വരുമ്പോൾ സോമരാജന്റെ ഭാര്യ പ്രസന്നയുടെ സ്വർണം വിൽക്കും. അങ്ങനെ 90 പവൻ സ്വർണം വിറ്റു. പിറ്റേസപ്തമാലിലെ ചെറിയ വസ്തുവകയിലുണ്ടായിരുന്ന ഫാൻസി സ്റ്റോറും വിറ്റു. അന്തോവാസികളുടെ എണ്ണം 180 ആയി. നാട്ടുകാരുടെ കളിയാക്കലുകൾ കേട്ടും സ്വന്തക്കാരുടെ എതിർപ്പുകൾ കണ്ടുമാണ് മുന്നോട്ടുപോകുന്നത്. സോമരാജന്റെ കിഴക്കേ കയലായി. പ്രസന്നയുടെ കഴുത്തിൽ കെട്ടുതാലിപോലുമില്ല. കടം തരാൻ ഇനി ആരുമില്ല. നാളത്തെ ആഹാരത്തിന് ഒരുമണി അരിപോലും ഇല്ല. സോമരാജന്റെ മുഖത്തെ ശൂന്യതയും ആശങ്കയും മനസ്സിലാക്കിയ പ്രസന്ന സങ്കടം ഘനീകരിച്ചു. എട്ടുയത്തോടെ പറഞ്ഞു. "നാളെ പട്ടിണി കിടക്കുന്ന പാവങ്ങളെ കാണാനുള്ള ത്രാണി എന്തിനാണ്. നമുക്ക് വിഷം കഴിച്ചു മരിച്ചാലോ?" ആ വാക്കുകൾ സോമരാജന്റെ ആത്മാവിനെ കരിച്ചു കളഞ്ഞു. അമ്മ മരിച്ചപ്പോൾ അന്തോവാസിയായ ആത്മവേദനയോടെയാണ് ഭാര്യയുടെ ചോദ്യത്തെ സോമരാജൻ നേരിട്ടത്. നാളെ പട്ടിണി കിടക്കേണ്ടി വരുന്ന അന്തോവാസികളെക്കുറിച്ചോർത്തപ്പോൾ ആത്മവേദനയോടെയും ആത്മനിന്ദയും അനുഭവപ്പെടുമ്പോൾ പകലിൽ പുകയാത്ത അടുപ്പിനെ കുറിച്ചോർത്ത മനസ്സുകളും മുറളുകളും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. ഉറങ്ങാൻ കഴിയുന്നില്ല. സകല ദൈവങ്ങളേയും വിളിച്ചു പ്രാർത്ഥിച്ചു. എപ്പോഴോ ഉറങ്ങി. അതിരാവിലെ കോളിംഗ് ബെല്ലു കേട്ടാണ് സോമരാജനും പ്രസന്നയും ഉണർന്നത്. രണ്ടു ചാക്ക് അരിയുമായി ഒരു ഓട്ടോറിക്ഷാ ഡ്രൈവർ മുറുത്തു നിൽക്കുന്നു. പിടവുർ പള്ളിയിലെ പുരോഹിതനായ ഫാദർ വി. ഐ. ചെറിയാൻ തലേന്ന രാത്രി ഗാന്ധിദേവനിൽ കൊടുക്കാനായി ഓട്ടോറിക്ഷയെ ഏൽപ്പിച്ചതാണ്. ദൈവം അങ്ങനെയാണ്. മനസ്സിൽ കരുണയുള്ളവനെ ഒരിക്കലും കൈവിടില്ല.

ജീവിതശൈലിയിൽ പല കാരണങ്ങൾ കൊണ്ട് ഒറ്റയ്ക്കായി പോയ കുറേമനുഷ്യർക്ക് സ്നേഹവും സുരക്ഷിതത്വവും ഒരുക്കുന്ന പത്തനംപുഴത്തെ ഗാന്ധിദേവൻ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്ന സന്ദേശത്തിൽ കാരുണ്യമല്ലാതെ മറ്റെന്തെങ്കിലും അടയാളപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല

ഗാന്ധിദേവന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ കുറിച്ചറിഞ്ഞപ്പോൾ പലരും സഹകരിക്കാൻ തുടങ്ങി. പ്രധാനമന്ത്രി മൻമോഹൻസിംഗിന്റെ പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി ടി. കെ. എ. നായർ ഗാന്ധിദേവനിൽ വന്നത് അനുഗ്രഹമായി. ലുലു ഗ്രൂപ്പിന്റെ ചെയർമാനായ യു.എസ്.എസ്. ഓർക്കൽ ടി. കെ. എ. നായർ പറഞ്ഞു. "സമയം കിട്ടുമ്പോൾ പത്തനംപുഴത്തെ ഗാന്ധിദേവൻ പോയി കാണണം. സോമരാജനേയും പരിചയപ്പെടണം". അപ്രതീക്ഷിതമായി ഒരു ദിവസം യു.എസ്.എസ്. ഗാന്ധിദേവനിൽ വന്നു. സോമരാജനെ പരിചയപ്പെട്ടു. കരുപ്പട്ടി കാപ്പി കിട്ടി. ചുറ്റും നടന്നു കണ്ടു. ഗാന്ധിദേവനിൽ ഒരർത്ഥമാണ് മറവിയിലാണെന്ന് ജീവിതവുമായി ജീവിക്കുന്ന അമ്മമാരുടെ ഒരു ജ്യോതിയെ അറിയാതെയാണ് മലമുത്ര വിസർജനം നടത്തുന്നത്. അമ്മമാരുടെ ആ ജ്യോതിയിൽ പോലും സുഗന്ധമാണ് അനുഭവപ്പെട്ടത്. ആ അമ്മമാരെല്ലാം ധരിച്ചിരുന്നത് വൃത്തിയുള്ള വസ്ത്രങ്ങളായിരുന്നു. അത്രയേറെ സൂക്ഷ്മതയോടെയും ശ്രദ്ധയോടെയാണ് അവരെ പരിചരിക്കുന്നത്. സോമരാജന്റെ മനസ്സും ഗാന്ധിദേവന്റെ പരിസരവും പരിശുദ്ധമാണെന്ന് മനസ്സിലാക്കിയ യു.എസ്.എസ്. ഗാന്ധിദേവൻ വാശനും ചെയ്തു. എല്ലാ മാസവും ലക്ഷങ്ങൾ സംഭാവനയായി കൊടുക്കുന്നു. കൂടാതെ പതിനഞ്ചു കോടി രൂപ മുതൽ മുടക്കിൽ ലുലു ഗ്രൂപ്പിന്റെ നിർമ്മാണം നടത്തുന്ന ബഹുനില കെട്ടിടത്തിന്റെ പണി പൂർത്തിയായി വരുന്നു. ഗാന്ധിദേവൻ വേണ്ടി വലിയ സഹായങ്ങൾ ചെയ്യുന്ന യു.എസ്.എസ്. ചിത്രം ദൈവങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലാണ് സോമരാജൻ എട്ടുയത്തിൽ സൂക്ഷിക്കുന്നത്.

പുനലൂർ സോമരാജനും ഭാര്യയും

ഗാന്ധിദേവന്റെ തളർച്ചയിലൊക്കെ തണൽ മരമായി മാറുന്ന മറ്റൊരാളാണ് എസ്.എഫ്.സി. ഗ്രൂപ്പിന്റെയും മുറുളിയായ പാലിയേറ്റും ചെയർമാനായ കെ. മുരളീധരൻ. ഗാന്ധിദേവനിലെ നാൽപ്പതോളം പെണ്മക്കളുടെ വിവാഹം നടത്തിയത് കെ. മുരളീധരനാണ്. ഗാന്ധിദേവനോടൊപ്പം സഞ്ചരിക്കുന്ന നിരവധി പ്രമുഖരുണ്ട്. രാഷ്ട്രപതി എ.പി. ജെ അബ്ദുൽകലാം ഗാന്ധിദേവൻ സന്ദർശിച്ചതിന്റെ പിറ്റേ ദിവസം ഒരു മാസത്തെ ശമ്പളം സംഭാവനയായി അയച്ചുകൊടുത്തു. മുഖ്യമന്ത്രി പിണറായി വിജയന്റെ സഹകരണം ഗാന്ധിദേവൻ വലിയൊരു തുണയാണ്. ഏഷ്യയിലെ ഏറ്റവും വലിയ 'മതേതര കൂട്ടുകൂട്ടം' എന്ന പേരിൽ ഏഷ്യ ബുക്ക് ഫണ്ട് റെക്കോർഡ്സിലും ഇന്ത്യ ബുക്ക് ഫണ്ട് റെക്കോർഡിലും ഗാന്ധിദേവൻ ഇടം പിടിച്ചു. ഇന്ത്യൻ പ്രസിഡന്റിൽ നിന്നും കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ 'വയോ ശ്രേഷ്ഠ സമ്മാൻ', നാലു പ്രാവശ്യം കേരളസർക്കാരിന്റെ അവാർഡുകൾ ഉൾപ്പെടെ ആയിരത്തിലധികം അവാർഡുകളാണ് ഗാന്ധിദേവനെ തേടിയെത്തിയത്.

ഇന്ത്യയിൽ ഏറ്റവുമധികം അവാർഡുകളും അംഗീകാരങ്ങളും നേടിയ സ്ഥാപനത്തിനുള്ള അവാർഡ് ഗാന്ധിദേവൻ കിട്ടിയിട്ടുണ്ട്. അത്തരത്തിലൊരു അവാർഡ് അപൂർവതയാണ്. ചലച്ചിത്രനടൻ ടി.പി. മാധവൻ, പഴയകാല ചലച്ചിത്രനടി പാലാ തങ്കം, സൂപ്പർ ഫെഡ് പ്രാമയിലെ ആദ്യത്തെ ഒന്നാം റാങ്കുകാരൻ മുഹമ്മദ്, ആകാശവാണിയിലെ കാഥികനായിരുന്ന തങ്കപ്പൻ, വിമാന ദുരന്തത്തിൽ കൊല്ലപ്പെട്ട നടി റാണിചന്ദ്രയുടെ സഹോദരി ഐഷാ വാസുദേവൻ, സർ സി. പി. യുടെ ജ്യേഷ്ഠൻ ചെറുമകൾ ആനന്ദവല്ലി അമ്മാൾ തുടങ്ങി അനേകം പ്രശസ്തരും ഗാന്ധിദേവനിലെ അന്തോവാസികളുടെ കൂട്ടത്തിലുണ്ട്. ഗാന്ധിദേവനിൽ അന്തോവാസികളുടെ എണ്ണം കൂടിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. അതിനനുസരിച്ചുള്ള സാമ്പത്തിക ബാധ്യതയും കൂടി വരുന്നുണ്ട്. ഗാന്ധിദേവൻ ഒരു വീടു, ഗാന്ധിജി സ്വപ്നം കണ്ട ഗ്രാമസ്വരാജിന്റെ നേരടയാളമാണ്. ഗാന്ധിദേവന്റെ സ്വന്തം പഞ്ചായത്താണ് 'സ്നേഹ ഗ്രാമം'. ഗാന്ധിദേവനെ പത്തു വാർഡുകളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പരിസരത്തിന് വൃത്തിയുണ്ട്. ആഹാരത്തിന് രുചിയുണ്ട്. പരിചരണത്തിൽ സ്നേഹമുണ്ട്. സംരക്ഷണത്തിൽ ആത്മാർത്ഥതയുണ്ട്. അറിവിന് ലൈബ്രറിയുണ്ട്.

ഗാന്ധിദേവനിൽ

അലോപ്പതിയിലും ആയുർവേദത്തിലും ഹോമിയോപ്പതിയിലും ചികിത്സിക്കാൻ ഡോക്ടർമാരുണ്ട്. മനസ്സിന് ശുശ്രൂഷിക്കാൻ നഴ്സുമാരുണ്ട്. മരുന്നുകൾക്ക് ഫാർമസിയുണ്ട്. ഗാർഹിക പിഡന കേസുകൾക്ക് നിയമസഹായം വേണ്ടവർക്ക് സൗജന്യ നിയമസഹായ സെൽ ഉണ്ട്, ഡി.ആ.ഡി.കൾ സെന്ററുണ്ട്, സാക്ഷരതാ പഠന കേന്ദ്രമുണ്ട്, കൃഷി തോട്ടമുണ്ട്. ഔഷധ കൃഷിയുണ്ട്. ആകാശ വിശാലതയാളും ആത്മീയതയുണ്ട്. കടലോളം കാരുണ്യമുണ്ട്. ഇതെല്ലാം ഉള്ളപ്പോഴും ഗാന്ധിദേവനിൽ ഇല്ലാത്ത കാര്യങ്ങളുണ്ട് അതെ, ഗാന്ധിദേവനിൽ ജാതിയില്ല, മതമില്ല, രാഷ്ട്രീയമില്ല. (ലേഖകന്റെ ഫോൺ: 9961 5841 23)